

Using The Nutrition Care Process: Critical Thinking Vignettes From Eight Clinical Cases

Av Ylva Orreval och Esther Myers

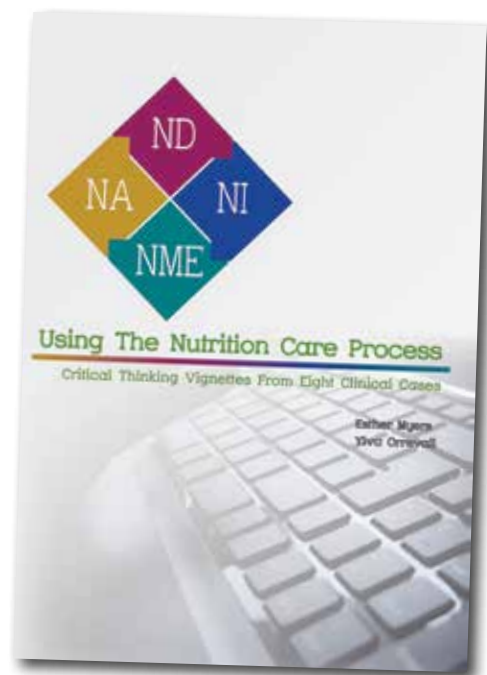
ELIN LÖVESTAM

*Leg dietist, fil dr
Institutionen för
kostvetenskap
Uppsala universitet
elin.lovestam@ikv.uu.se*

DEN HÄR BOKEN handlar först och främst om kritiskt tänkande hos dietister. Med olika patientfall som bakgrund illustreras dietistens tankeprocess och hur Nutritionsbehandlingsprocessen (NCP) kan fungera som ramverk för kritiskt tänkande. Författaren **Ylva Orreval** är välkänd för de flesta svenska dietister, och här diskuterar hon NCP ur en mängd olika aspekter tillsammans med den amerikanska dietisten **Esther Myers**, som varit en av de drivande personerna bakom utvecklingen av NCP och terminologin NCPT.

I bokens förord beskrivs hur dietister ofta är engagerade i diskussioner kring mat och näring i relation till olika medicinska tillstånd, men att mindre tid läggs på att diskutera och reflektera över vad arbetet som dietist egentligen innebär. Denna bok är ett mycket välkommet inlägg i en sådan diskussion och väcker många intressanta tankar om vad vårt yrke egentligen handlar om, och vad det innebär att vara dietist.

Boken inleds med några korta mer teoretiska kapitel där författarna bland annat diskuterar vad kritiskt tänkande är och hur NCP kan vara till hjälp i dietisters kritiska tänkande. Den största delen av boken ägnas dock åt åtta

Using The Nutrition Care Process:
Critical Thinking Vignettes From Eight Clinical Cases
Författare: Esther Myers och Ylva Orreval
Språk: engelska.

olika patientfall. Vart och ett av de åtta patientfallen har ett eget kapitel som inleds med en kort beskrivning av patienten och hans problembild. Läsaren guidas sedan genom hela NCP för just denna patient, via utredning och diagnos till åtgärder och uppföljning. I många av fallen får man också se exempel på hur det kan se ut i patientjournalen då dokumentationen görs med hjälp av den standardiserade terminologin NCPT. Varje patientfall avslutas sedan med en rad frågor och svar kring det berörda patientfallet. Några exempel på sådana frågor som tas upp är "kunde man valt någon annan nutritionsdiagnos för denna patient?", "får man kombinera två nutritionsdiagnostiska termer i ett och samma PES-uttalande?", "kan man använda en medicinsk diagnos som etiologi i PES-uttalandet?" och "hur följer man upp ett PES-uttalande vid återbesök?".

Svenska dietister har kanske mest arbetat med nutritionsdiagnoser och PES-uttalanden och mindre med utredning, åtgärd och uppföljning enligt NCP och NCPT. Stora delar av det som tas upp i boken är troligen därför nytt för många dietister, då denna bok fokuserar på hela processen och inte bara nutritionsdiagnosen. Uppföljningen av nutritionsbehandlingen får stort utrymme där författarna bland annat ut-

förligt diskuterar vilka indikatorer som ska följas upp för att visa på om åtgärden haft effekt. Författarna åskådliggör med hjälp av illustrativa figurer och tydliga resonemang hur mål kan följas upp på flera olika nivåer för att man ska kunna avgöra hur pass framgångsrik en nutritionsåtgärd varit.

De åtta patientfallen i boken är insamlade från hela världen, och författarna har ansträngt sig för att göra dem begripliga för internationella läsare, exempelvis genom att ange vikt i både kilo och pound. De betonar också att behandlingsrutiner och referenser för laboratorievärden kan variera mellan länder, varför boken inte ska ses som en lärobok i nutritionsbehandling av olika tillstånd och problem.

Det här är inte en bok som ska sträckläsas. Vart och ett av patientfallen kräver att man som läsare aktivt följer med i resonemangen och tränar sitt eget kritiska tänkande, och detta görs bäst i mindre portioner. Flera av bokens figurer och resonemang återkommer i olika avsnitt av boken, vilket gör att varje avsnitt kan läsas som fristående från de andra, men sträckläser man boken kommer man att upptäcka en del upprepningar på grund av detta. Då boken har en tydlig struktur är det lätt för läsaren att välja ut de avsnitt som passar bäst för ens egna behov, exempelvis beroende på vilka patientgrupper man arbetar med eller vilka problem man själv stött på i sin tillämpning av NCP. Dock blir det väldigt tydligt i denna bok att tankeprocessen och det kritiska tänkandet hos dietisten följer samma struktur, oavsett om man arbetar med vuxna cancerpatienter eller barn med nydiagnostiserad celiaki.

Formatet med patientfall, frågor och svar blir dels väldigt konkret och lättillgängligt, men samtidigt visar det hur komplext dietistens arbete egentligen är. Det är väldigt sällan någon av frågorna kan besvaras med en kort mening, eller ett ja- eller nej-svar. Istället betonas hela tiden vikten av individanpassning och dietistens egna kliniska bedömning, och det blir mycket "om" och "men" i svaren. Bra, tycker jag, då det ju faktiskt sällan finns några enkla svar då det handlar om att göra en helhetsbedömning av en patients situation. Att följa med i alla resonemang kräver dock en fokuserad läsare, och boken passar nog bättre som diskussionsunderlag vid arbetsplatsmöten och utbildningsträffar än i hängmattan

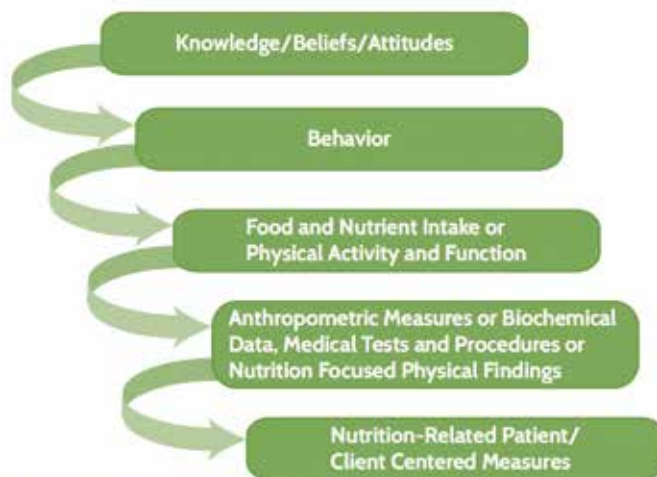

Figure 8. Cascade of Nutrition Outcomes

Exempelsida från boken

under semestern. Det finns flera metadiskussioner i boken, där författarna diskuterar och kritiserar det de själva just skrev i föregående avsnitt, och som läsare måste man då följa med aktivt i texten för att kunna hänga med i diskussionen. Om man hänger med får man dock följa flera mycket intressanta resonemang som konsekvent pekar mot vikten av tydlighet, logiskt tänkande och individanpassning i nutritionsvården.

Sammanfattningsvis kan jag varmt rekommendera denna bok. För verksamma dietister och studenter som kommit en bit i utbildningen ges svar på många frågor hur om NCP och NCP-PT kan användas. Det som får mig att rekommendera boken extra varmt är dock att författarna inte bara ger enkla svar, utan istället med hjälp av pedagogiska resonemang och logiska tankeföljder visar hur viktigt det är att vi som dietister tänker själva och vågar lita på vår kliniska bedömning.

DA

Författarna Ylva Orrevall och Esther Myers